

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Contele Tisza și Românii.

Sibiu, 23 Februarie n.

De însemnătate istorică a fost ședința de Vineri, 20 Februarie n. a dietei ungare. În ea, prim-ministrul țării, contele *Tisza István*, a făcut comunicări amănunțite despre pertractările purtate cu fruntașii Românilor în scopul de a ajunge la înțelegere cu ei, și despre rezultatul final al acestor pertractări, care, cum se știe, a fost negativ, din pricina, că comitetul executiv al partidului național român a aflat că e prea puțin aceea ce a pus în vedere pentru viitor contele Tisza, ca măsuri de îmbunătățire a sortii poporului nostru.

Din lunga și frumoasa vorbire a contelui Tisza, primită din partea dietei cu dese și generale aprobări, ne câștigăm impresia, că firele pertractărilor cu Românii contele Tisza nu le-a rupt de tot, și că tratativele vor fi de nou reluate la timp potrivit; dar ne câștigăm mai ales convingerea, că aceea ce s'a promis Românilor, în scopul ușurării sortii lor, guvernul va da poporului nostru fără considerare la faptul, că n'a putut ajunge la înțelegere cu fruntașii sei, dacă și nu în întregime, barem în parte.

Astfel a promis contele Tisza, că se vor lua măsuri, ca și în comunele în cari există școli de stat, școlile noastre confesionale să primească întregire dela stat, la salariul învățătoresc; apoi a promis, că se vor lua dispozițiuni, ca și în școlile de stat, ori comunale, cu limba de propunere maghiară, elevilor români să li se dea instrucție și în limba lor maternă; că școlile confesionale, cari din orice motiv au fost sistate, cu timpul pot fi de nou reînființate, chiar și dacă s'au ridicat în locul lor școli de stat; că catehisarea elevilor români dela școlile de stat are să se facă exclusiv

în limba maternă a elevilor, și multe alte îmbunătățiri, pe cari cetitorii noștri le vor cunoaște din vorbirea contelui Tisza, pe care o vom publica în întregime, cu începere din numărul viitor.

Suntem mulțumitori contelui Tisza pentru marea indulgență cu care a căutat se afle și se cunoască doleanțele mai de seamă ale poporului nostru, și pentru bunăvoința cu care se angajază a le delătura, dacă nu pe toate, barem pe acelea, cari apasă și supără mai mult poporul; și'l asigurăm, că aceasta e calea cea bună și adevărată, pe care se poate ajunge la consolidarea internă a țării, la întărirea patriei și la mărirea ei.

Educația fetelor noastre.

(Dr. i. m.) Problema educației, este una din preocupările statornice ale spiritului omenesc. Ea nu trebuie confundată cu ceea ce numim în limba convențională «cultură» sau «civilizație». Căci adeseori se întâmplă se găsim oameni așa ziși «culți», oameni cu multă știință de carte, oameni cari știu cele mai extraordinare lucruri, dar să n'aibă educație, fiindcă sunt deosebite aceste două noțiuni: rațiune și sentiment. Putem spune educația sentimentelor și instruirea intelectului, dar niciodată invers. Și se mai fixăm un adevăr: educația constituie pentru om adeseori o podoabă mai prețioasă decât știința rece, infructuoasă. Ar trece drept un curiosum, dacă s'ar întâmpla ca un om manierat să fie depreciaț din simplul motiv că nu este întâmplător și un mare învățat. Dinpotrivă se întâmplă nu arareori, că lipsa de educație expulzează din mediul social nenumerate exemplare de indlvizi, victime ale științei lor».

Teza aceasta are o valoare întregală, mai ales cu privire la sexul fe-

meesc. Aici trebuie să fie o împărăție a sentimentelor. Ceea-ce nu înseamnă însă, că partea intelectuală, manifestările rațiunii n'au intrare aici. O au da, însă numai în măsura cerută de condițiile unei culturi generale.

Această educație, care este podoaba sufletului omenesc, nu se poate câștiga la întâmplare și nici în orice fel de școală; au trebuie să răsără din conștiința unui ideal etern, acela al perfecțiunii umane. Iar la acesta cooperează de mii de ani diferitele rase, diferitele popoare cu întreaga lor putere de creație și energie. Și educația are deci un fond național pe care se brodează florile infinite ale nobleței omenesci. Ea trebuie să se facă neapărat în institutele cu caracter național.

Cum stăm noi în punctul acesta?

Și aici ca în atâtea altele, am apucat drumul din stânga. Am alergat și mai alergăm și astăzi cu fetele noastre pe la școli străine. Ei bine acest procedeu a putut găsi în trecut o justificare în lipsa de școli românești speciale. Astăzi însă, el nu mai poate fi justificat prin nimic. Școala străină nu poate da ceea ce cere sufletul nostru, chiar prin faptul că nu înțelege și nu poate înțelege acest suflet. Educația adevărată trebuie să pornească din credință. Sentimentul religios este o necesitate a sufletului omenesc. Precum lumina și căldura sunt condițiile principale ale vieții anorganice, tot așa credința constituie nota fundamentală a unei adevărate educații. Ea este — cum a spus Excelența Sa Mitropolitul nostru într'o frumoasă predică din catedrală — ca soarele de primăvară care trezește la viață natura amorțită, care topește ghița isvoarelor și omătul munților, care înverzește câmpiile rebegite și codrii sinistrii, făcând să se înalțe spre bolta albastră cânturi de laudă, cânturi de dulce cântare. Educația și știința deopotrivă, au să ră-

sără din isvorul nesecat și dătător de viață al credinței. Credința e în inimă; ear aceasta e lăcașul sentimentelor. Sentimentele sunt multiple. Cunoaștem sentiment religios, sentiment național și... mă opresc aici. Poate oare școala străină să cultive aceste 2 mari sentimente: pe cel religios și cel național? Răspunsul categoric nu poate fi decât negativ. Căci educație religioasă și educație românească, nu pot da decât instituțiile așezate pe aceste două mari principii. Am numit școlile românești de fete. Înainte c'o jumătate de veac nu le-am avut și chiar și la 1886 scria G. Barițiu, că «ne dăm ficele și nepoatele noastre pe mâni de dascălence străine, în multe cazuri de o proveniență foarte problematică și uneori de-o instrucție care se poate de superficială.» (Transilvania pe 1886 p. 41). Astăzi nu mai putem pretexta lipsa de instituții românești. Aproape în toate centrele românești mai de seamă avem școli de fete. Ele ar putea cuprinde foarte bine toate fetele intelectualilor și conducătorilor noștri. Aceste școli au fost înființate tocmai pentru a smulge din ghiarele străinismului primejdios tinerele odrasle ale neamului nostru, și a le crește în spirit creștinesc și românesc.

Este îndeobște cunoscut rolul însemnat ce-l are femeia în viața, în cultura și în drumul de cucerire al unui popor. La noi însă nu s'a dat totdeauna educației femeilor importanța cuvenită. Diferitele prejudecări și păreri false cu privire la chemarea femeii, cari păreri la noi au fost totdeauna mai avansate și deci cu atât mai regretabile decât la alte popoare, au făcut ca educația lor să fie apreciată foarte superficial și în consecință să fie și neglijată.

Nu le cerem să fie savante, ci precum zicea tot G. Barițiu la 1880 în stilul său incisiv și cam impetuos: «pretindem însă cu toată perseveranța, ca să ne

FOIȘOARĂ.

Concertul reuniunii sodalilor români.

— Raport special. —

După un timp îndelungat de probe și repetiții Reuniunea sodalilor români din loc a dat Sâmbăta trecută în 14 Februarie n. un concert, putem zice, reușit din toate punctele de vedere.

Cam de regulă reușita concertelor reuniunii depinde de energia și iscusința dirigentului. Căci, — judecând drept, e grea misiunea unui dirigent de a instrui o ceată de oameni, cari în viața practică numai de muzică n'au habar, și afară de aceasta când totul depinde dela bunăvoința fiecăruia dintre coriști. În astfel de cazuri se cere, ca dirigentul să aibe temeinice cunoștințe muzicale, să fie pătruns de însuflețire, dar nu de o însuflețire spontană, și mai în'ai de toate să aibe răbdare, o răbdare titanică, căci numai astfel va putea învinge multele greutăți.

De data aceasta putem spune, că alegerea dirigentului în persoana dlui *M. Negrea* e potrivită, dar nu din toate punctele de vedere. E potrivită, deoarece dl *Negrea* întunește toate calitățile unui bun dirigent penru meseriași, și nu e potrivită, deoa-

rece dl *Negrea* ca pedagog și elev al conservatorului din Viena puțin va mai sta în mijlocul nostru, și atunci iarăși va trebui ca reuniunea să alege din ușa în ușa în căutarea unui alt dirigent.

Nu mai un dirigent stabil, care să crească generații din coriștii reuniunii, va putea realiza în parte programul acestei societăți.

Dar să revenim la concert.

Ca punct de forță în program a fost clasică bucată „Rămăși bun codrului” de *F. Mendelssohn*. Cu toată complicația compoziției, caracteristică bucatilor clasice, totuși a fost executată cu rară precizie. Intre corurile mixte au fost următoarele puncte: „Trecu valea” de *Muresianu*, „Rămăși sănătoasă” și „Nu-i departe” de *G. Dimu*. Foarte verde tătăiță” de *A. Bena* și „Tazi bărbate” de *Vidu*. Aceasta din urmă a fost cu solo de tenor și sopran. Ca soliști: dl *Coman* (tenor) și dsoara *Eug. Roman* (sopran) au fost viu aplauzați.

Afară de corul mixt a mai fost în program „Iarna”, cor de dame de *Wiesl*, care prin fineța și armonia plăcută a tonurilor a plăcut foarte mult publicului.

Dsoara *Elena Bordea* a declamat apoi cu o energie laudabilă adâncă poezie socială „1840” a lui *G. Alexandrescu*. Accentele dureroase ale poetului și dorința lui

ca noul an să răstoarne și să reformeze pravilele învechite și despotice de pe acele vremuri, au fost redade cu pătrundere și însuflețire de dsoara *El. Bordea*. Debutanta a fost răsplătită cu flori și aplause.

Dl *I. Stanciu*, cunoscutul nostru tenor, a cântat: „Firicel de iarbă neagră” de *C. Gabrielescu* și „Doina frului” de *I. Simionescu*, fiind acompaniat la pian cu o rară precizie de fetița dsoale *A. Stanciu*. Vocea dlui *Stanciu*, cât și prestațiunile dsoale, sunt destul de cunoscute, încât sunt de prisos orice comentarii. Dsoara *M. Avrigan* a cântat „Mult mă întrebă în inima” (solo de alt), fiind acompaniată la pian de dsoara *V. Miclea*. La urmă dsoara *Miclea* a mai executat la pian unele compoziții, dovedind însușiri de excelentă pianistă.

Scopul concertului, — ca totdeauna — a fost filantropic, și anume, o parte pentru rezidirea seminarului *Andreian*, și altă parte a profitului curat pentru fondul de stipendii „*Aurel Viaicu*”.

Damele, în cea mai mare parte, au fost în costume naționale. Coristele toate au fost îmbrăcate în frumosul port săliștenesc.

După concert a urmat dansul până în zori.
Eliu Gruia.

O carte bună.

Economia de Casă, de dna I. Secula.

A apărut o carte destul de interesantă și serioasă, că să merite atențiunea tuturor. *Economia de casă*, întocmită de nobila dna *Iudita Secula*, una din cele mai de seamă femei din Transilvania, este o lucrare absolut trebuincioasă și folositoare în ori ce gospodărie.

Dna *Secula* îndeplinește toate condițiile pentru a face o astfel de carte. Fosta directoare la școala română din Arad a educat multe generații și și-a putut da bine seama de lacunele, pe care le prezintă educația femeii române în special.

Posedând o cultură vastă în domeniul pe care și l-a ales, având practica trebuincioasă și darul de observație, dsa a alcătuit o carte folositoare, ce va fi citită cu drag de tinerele fete, care vor căpăta în același timp și cunoștințele absolut necesare oricărei femei în viață.

Scrisă într'un stil atractiv și curgător, cartea dnei *Secula* poate foarte bine servi și ca manual didactic.

Eu voi spune despre această admirabilă carte, că e o adevărată enciclopedie a femeii, în care găsește de toate: sfaturi practice, alături de înalte precepte de educație morală.

creștem femei, cari să fie și de rugă și de fugă, și de mamă și de damă, să se învârtă cu cheile de brâu în bucătărie și cămară, ca și în saloane împrejur de oaspeți; să știe comanda în sfera activității lor femeiești și să poată aprea vocațiunea bărbaților trecuți prin cursuri școlastice de câte 10—16 ani, ajunși în pozițiuni sociale, în cari cea mai înfricoșată pedeapsă ce i-s'ar putea dicta pentru toate păcatele tinerețelor sale ar fi ca să tragă după sine câte o consoartă, care să stea ca o mută tocmai în societățile cele mai alese, în care este chemat a funcționa sau a se prezenta bărbatul său; căci apoi în cazuri de acestea să nu ne mirăm dacă unii tineri își caută soții din alte națiuni, precum nu avem drept să ne mirăm dacă ficele noastre tremură de frica unor pețitori trecuți prin școale, dară bădărani și brutali în purtările lor... Să nu ne mai ocupăm numai ca diletanți de creșterea femeilor noastre, ca să nu plătim odată cu viața noastră națională egoismul nostru». (Analele Asociației pe 1880 p. 79).

Deci educația lor trebuie să fie tot așa de serioasă, ba chiar mai mult decât a băieților noștri.

Instituțiile actuale sunt în măsură să o dea. Organizate după cerințele pedagogiei moderne, având profesoare și profesori bine pregătiți, ele sunt la același nivel cu instituțiile similare ale neamurilor mai bogate.

Păcat că simțul nostru de solidaritate națională, n'a fost niciodată destul de puternic și a făcut adeseori puține sacrificii pentru instituțiile românești așa încât ele trec astăzi prin clipe grele. Iată de pildă școalele de fete din Sibiu: școala Asociației, școala de menaj și de industrie, toate trei înființate la inițiativa dnei Maria Cosma prin «Reuniunea femeilor române». Ele sunt chemate să dea fetelor noastre o educație din cele mai frumoase, mai solide și mai binefăcătoare pentru progresul neamului nostru. În special școala de menaj și industrie umplu o mare lacună în cultura poporului românesc, făcând educația practică și artistică a viitoarelor mame. Aceste școli sunt un izvor de bogăție și întărire națională foarte prețioasă. La alte popoare civilizate ele sunt apreciate și susținute de toate clasele sociale. La noi însă, silințele stăruitoare și însuflețite ale doamnei Maria Cosma, nu găesc totdeauna sprijinul pe care suntem datori să-l dăm. Suntem cuprinși în adevăr de o *xenomanie* regretabilă. Ea însă nu ne face nici o onoare; dimpotrivă ne reduce valoarea, ne scade, ne umilește înaintea străinilor, cari nu pot avea decât un sentiment de compătimire pentru noi, și ne anihilează simțul de demnitate

și de conștiință națională. Și ar fi cel mai neînțele *anacronism*, ca tocmai în epoca aceasta pronunțat *națională*, noi să ne pretăim la rolul de trădători ai acestei idei, al acestui *simbol* care sintetizează *viața națională*.

Să ne facem deci datoria către școalele noastre de fete, acordându-le în mod *efectiv*, tot sprijinul de care suntem capabili. Căci *sufletul* unui popor trăiește și se îmbogățește numai prin instituțiile sale propagatoare de *lumină*.

Limba maghiară

în școalele noastre confesionale.

S. Domni învățători!

«Non scholae, sed vitae discimus» este principiul inalterabil, ce călăuzește și trebuie să călăuzească pe învățătorul — apostol în sanctuarul școlii sale. O cere aceasta în mod imperativ pedagogia rațională, o cere rigiditatea actualului plan de învățământ de două ori oficial, o cere mai pe sus de toate motive înalte, de ordin psihologic — individual și etnopsihologic.

Noi, în virtutea procesului psihologic desprins din legile firii, procedăm în frământările noastre metodice dela natură-viață, așa, ca opera educativă primitivă începută în familie s'o completăm, sistemizăm și desăvârșim în școală, pentru viață. «O lucrare cu plan a unor oameni binecrescuți și instruiți», și — iată-ne puși pe cărarea de isbândă a deslegării problemei educației.

În cunoștința clară și sub stăpânirea acestei directive pedagogice principale să supunem cercetărilor și experiențelor noastre problema didactică: «*Limba maghiară în școlile noastre*», problemă, ce' ni s'a impus pentru această conferință prin înaltul ordin Consistorial din 19 Martie a. c. Nr. 3642 școl. și să cercetăm și cu acest prilej în mod teoretic și practic întru cât și în ce măsură promovează și această disciplină de învățământ problema educației și întrucât se pretează de mijloc efectiv al principiului nostru: «non scholae, sed vitae discimus», după cum am experiat, că o fac această disciplinele învățământului religioși și al limbei române?

Obligativitatea de studiu a limbei maghiare în școlile noastre datează din art. de lege XVIII—1879. De atunci se propunea acest studiu în 2 ore pe săptămână, mai târziu în 3½ ore, până ce în urmă ordinațiunii ministeriale din 5 Iunie 1902, Nr. 30.332 face saltul la 8½ ore, iar prin art. de lege XXVII—1907 ajunge la 13 ore

¹ Cuvânt de deschidere, ținut la conferința învățătorilor gr.-ort. români din cercul XI (Deș-Cetatea-de-peatră—Bistrița).

mente ale unei adevărate educatoare, scrisă cu căldură și dragoste, ce poate avea cineva când a trecut prin multe suferinți în viață, și pentru care viața a fost, necurmată punte de încercare. Căci mai mult decât oricare femeie dna Secula a suferit în viață. Postscriptul volumului său e o pagină adânc mișcătoare, în care vibrează dragostea de mamă care a avut nespusa durere de a-și pierde în floarea vârstei ce doi fii ai săi...

Recomandăm volumul dnei Secula tuturor cetitoarelor noastre și credem că nu e prea mare jertfa de 3 coroane în schimb bogatului capital de cunoștințe, pe care îl vor căpăta din citirea acestei cărți scrise cu o deosebită competență. Livia.

Vorbe înțelepte.

Nime nu-și arată mai bine nepriceperea decât atunci, când începe a vorbi înainte de a isprăvi altul vorba.

În ceasul nașterii sale copilul plângea, iar cei din casă se bucurau și râdeau. Nevoiește deci, omule, să te bucuri și să râzi și tu, când vei vedea că cei din casă plâng pentru tine că mori, pentru că pentru tine prin moarte să deschid porțile vieții celei noue.

pe săptămână: o desechilibrare anti-pedagogică a normalității planului de învățământ.

Măsura cantitativă și calitativă a însușirii limbei maghiare de către elevi asemenea o precizează §-ul 19 al legii citate în imperativul: «un elev cu limba maternă nemaghiară după terminarea anului al IV-lea de școală să-și poată la înțeles exprima gândurile în limba maghiară, atât cu graiul, cât și în scris».

Cei mai chemați și competenți de a pecetlui cu cuvântul «*imposibilitate*» această pretenziune exagerată, sunt domni învățători ai școlilor noastre, cari prin trudă adevărat titanică s'au frământat nu 4 ci 6 ani spre a ajunge recordul oficial; rezultatul însă e negativ pe toată linia.

Inspecțiile mele școlare nu numai din acest tract, ci și din altele mi-au oferit un tablou de mare îngrijorare atât pentru fizicul și intelectul învățătorilor și elevilor noștri — pe spațele cărora se fac astfel de experimentări riscate, — cât și pentru ajungerea scopului școlii.

Învățători hiperzeleși și deplin stăpâni pe metoda cea mai naturală în predarea acestui obiect de învățământ, iată-i: unul în groapă (Ion Bărbos din Făurești; ciform mărturisirii sale cu o săptămână înainte), altul (Augustin Hermann din Mașca) pe povârnișul ei, cu toate-că e unul dintre cei mai practici învățători în ale școlii. La care oare nu se zăresc presemne de gingășie fizică, dacă nu și sufletească? Toate aceste sunt jertfele consumătoarei metode directe, o verificare și aici a aserțiunii regretatului pedagog Dr. W. Münch (Lehrproben und Lehrgänge, 1904, br. 1. pag. 81), «Numărul acelor profesori de filologie modernă, cari se prăpădesc, e foarte mare. Toți sunt bolnavi de jumătate. Astăzi vine veste despre cutare, că a murit, mâne despre altul și așa mai departe».

Dar zilnicele lamentări ale învățătorilor și temeri de rigoarea controlului sub raportul acesta, ofer oare stări prielnice înlăptuirii adevăratei educațiuni?

Elevii? Apatia, confuzia, și perturbățiunile lor sufletești sub greutatea vastității și anormalității planului de învățământ și a încordării nefirești în apercipiunea acestui studiu în măsura pretinsă, că ce tablou ne ofer, o știu aceia, cari văd fețele și le aud răspunsurile elevilor și cari meditează asupra statisticei nemiluitelor absenții școlare.

Să invoc câteva cazuri concrete: La un examen (în Inău) unul dintre cei mai buni elevi din cl. IV, la întrebarea învățătorului cât e de 8x8, n'a știut răspunde în limba sa maternă. Punându-i-se imediat aceeași întrebare ungurește, elevul a răspuns bine. Iată un caz de perturbăție psihică ca verificare a vorbirii din cameră, din 28 Ianuarie 1889 a contelui Apponyi, care a zis atunci între altele: «...mi se pare, că impunerea unei limbi străine până la măsura, ca cineva să poată cugeta în ea... trebuie să ducă neapărat la una din două: sau la zdrobirea funcțiunilor unitare ale vieții spirituale, sau la nimicirea limbei materne și la ridicarea limbei străine la rolul de stăpână».

Un alt caz caracteristic: Un elev din cl. VI a unei școle e întrebat de mine să răspundă despre regele Matia, în limba sa maternă. Nu știe. Îl întreabă învățătorul ungurește. Elevul imediat recitează aapoae fără să răsuflă vre-o 6 rânduri din cartea de istoria patriei, dar din cuvânt în cuvânt și — apoi stă. Provoacă să continue, nu mai știe. La întrebările auxiliare ale învățătorului, nu merge. Cred că comentarea cazului e superfluă. În o școală îmi exprim dorința de a auzi un răspuns din fizică. Mi se răspunde de învățător: nu s'aputut

lua nimic. Atunci ceva din geografie; răspunsul: românește nu s'a luat nimic; atunci ceva din istorie sau constituția patriei! Românește, nimic.

(Va urma).

Revistă politică.

Austro-Ungaria.

Memorandul Bucoveninilor. Vineri sara la orele 8 a avut loc în palatul național din Cernăuți o ședință a partidului național-român, în care s'a discutat din nou chestia bisericească. S'a hotărât, ca toți deputații români din parlament să intervie corporativ la miniștrii de interne și instrucțiune, și să ceară o audiență Impăratului Francisc Ios I în chestia bisericească, cu care ocazie să se ceară categoric desfrățirea diecezei gr. or. Doleanțele Românilor au fost înaintate prin un memoriu, care a și fost înaintat cancelariei imperiale din Viena. În aceeași ședință s'a făcut propunerea, care a și fost primită, ca partidul să editeze un nou organ cultural, în care să discute numai chestiuni de ordin economic și care ar putea îndruma poporul român din Bucovina pe o cale mai practică la gospodăria vieții de toate zilele. În acest organ nu se va face politică, ci se va propaga, pe lângă altele, și solidaritatea națională. Data apariției acestui organ de publicitate, a rămas să se stabilească mai târziu.

Dieta ungară. În ședința de Joi a dietei a luat cuvântul presidentul casei, B. Öthy Pál și a răspuns punct de punct la acuzările cuprinse în propunerea de netcredere, față de presiul casei, prezentată dietei Marți din partea opoziției maghiare. Punctul de vedere al opoziției l-a expus apoi deputatul Mezőssy Béla, iar dieta, după ce a ascultat și vorbirea prim-ministrului Tisza István în chestia aceasta, a trecut la ordinea zilei, n'a intrat în discuție asupra propunerii de netcredere față de presiul casei. S'a continuat apoi discuția asupra legii despre arondarea cercurilor electorale. Au vorbit deputații naționaliști români Vasile Damian și Dr. Stefan C. Pop, apoi naționalistul român Paul Bleha, toți trei în contra proiectului de lege, iar după ei ministrul-president Tisza, care apără proiectul și-l recomandă dietei spre primire. Dieta îl votează în general și pe articole. Vineri domnul ministru-president a fost interelat din partea deputatului Iuliu Bujnovics în chestia pactării cu Românii. Contele Tisza a răspuns imediat în mod amănunțit. Opoziția maghiară a lipsit dela ședință. Răspunsul prim-ministrului Tisza va fi pus la ordinea zilei, pentru a fi discutat, în ședința din 2 Martie, pentru că d'eta a luat Vineri vacanță până atunci.

România.

C. s. toria principesei Elisabeta. Se dă știrea din sursă bine informată, că tratativele pentru căsătoria principesei Elisabeta, fiica Moștenitorului de tron al României, cu principele moștenitor al Greciei, durează de vreo șase luni. Căsătoria va avea loc la Atena, în prezența părechi regale, și a familiei principelui moștenitor al României. Logdona se va face în București. Nașul tinerei părechi va fi împăratul Wilhelm. Odată cu această căsătorie se încheie și o alianță defensivă între România și Grecia, alianță menită a asigura pacea în Balcani. România se obligă să dea ajutor Greciei, în caz când va fi atacată de Turcia sau de Bulgaria. Venzeles a promis în schimb, că va lua măsuri, pentru ca populația greacă din Albania să nu facă dificultăți principelui de Wied, care cum se știe, e nepotul Majestății Sale, Reginei Elisabeta a României. Această convenție a fost semnată la București. În cursul acestei luni se va încheia o convenție comercială între România și Grecia. Mai târziu se va realiza și uniunea vamală între cele două state. Unele ziare mari europene cred a fi bine informate când susțin, că căsătoria principesei Elisabeta a României, cu principele Georg al Greciei, a fost pusă la cale din partea Rusiei.

Străinătate.

Rusia se înarmează. Se anunță din Petersburg, că ministrul de războiu al Rusiei va prezenta dumei în curând un proiect de lege, în care se vor cere credite însemnate pentru realizarea d'feritelor scopuri militare. E vorba, ca trupele rusești să fie provăzute cu toate cele trebuincioase în cas de războiu, iar afară de aceasta e vorba de a se mai crea trei corpuri de armată la granițele spre Germania și Austro-Ungaria. Ministrul de războiu a început tratativele cu fruntașii partidelor opoziționale din dumă pentru a nu împiedea votarea acestor credite necesare și urgente. Deci Rusia se pregătește de războiu. În contra cui?

Volumul e compus din șapte capitole și un supliment. Fiecare capitol, tratează chestiuni importante, sistemizate în mod pedagogic. Căci nu trebuie să uităm, că dna Secula ca fostă profesoară, are o metodă strict pedagogică în tratarea subiectului său.

De pildă în capit. I., care tratează despre economia de casă cuprinde toate amănunțele pentru ținerea unei bune gospodării. Și așa cu fiecare capitol, unde găsim cele mai folositoare și mai practice sfaturi, care pot fi luate cu încredere ca o bună călăuză de viață.

Honor et labor, onoare și muncă, acesta e principiul ce a condus pe autoare la alcătuirea lucrării de care ne ocupăm, și această idee reesă, din fiecare pagină, un îndemn mai mult și totdeauna binevenit pentru muncă, cinste și modestie în viață.

Celelalte capitole vorbesc despre locuință și mobilier, igienă, bucătărie, grădina de legume, pâinea, arta bucătăriei, animalele de casă, caritatea și educațiune, capitol care cuprinde părți foarte interesante, ca: Sentimentul religios educația după Spencer, ospitalitatea, ordine și lux.

Ultimul capitol, care poartă titlul generic de Altruism și Educație, cuprinde noțiuni de etică, estetică, psihologie, cunoștințe sumare despre anatomia omului, deosebite spicuri din autori celebri etc.

În resumat o lucrare conștiințioasă, onestă, pornită din cele mai nobile senti-

Ședințele comitetului național.

Despre ședințele comitetului executiv al partidului național român din Transilvania și Ungaria, ținute Marți și Mercuri în Budapesta, putem da astăzi următoarele amănunte:

Comisiunea de zece a comitetului, încredințată cu purtarea negocierilor cu contele Tisza, ministrul-prezident al țării, a ținut luni seara o ședință lungă în care a pregătit materialul pentru ședința comitetului. Marți dimineața la 10 ore s-au întrunit apoi membrii comitetului și bărbații de încredere anume invitați la ședință, în o sală separată a restaurantului Katona, unde președintele comitetului, dl. *Gheorghe Pop de Băsești*, a deschis ședința cu vorbirea următoare la orele zece și jumătate:

„Onoreți Domni! Evenimentele anilor din urmă, perseverența, lupta și solidaritatea poporului românesc pentru drepturile sale naționale, au avut darul și urmarea firească, că chestia neamului românesc din patria noastră nu numai a crescut în importanță ei, ci rezolvirea ei a devenit o chestie de actualitate politică pentru toți cei ce se interesează de soarta acestei monarhii.

Să constatăm acest rezultat al muncii noastre de până acum, și decădată cu aceasta să fim pătrunși de momentuoasa însemnătate a situației în care trăim și de greutatea chestiunii asupra căreia avem să hotărâm.

Chiar în vederea acestei importante a obiectului care ne va preocupa, m'am văzut îndemnat să invit la această ședință nu numai pe membrii comitetului, ci și pe mai mulți bărbați distinși și de încredere ai partidului nostru național român, ca toți împreună să ne sfătuim asupra hotărârilor ce vom avea să aducem privitor la tratativele, cari aproape de un an le poartă comitetul nostru cu guvernul ungar.

Sunt convins despre înaltul d-voastră patriotism și devotata iubire de neam, la aceste fac apel și deschid ședința cu rugarea, ca în bună și frățească înțelegere sfătuindu-ne să tindem la hotărâri salutare pentru neamul nostru, ținând seama totdeauna de cele două mari comori sufletești ale noastre: *demnitatea și solidaritatea națională!* Totodată îmi exprim marea mea bucurie, că la invitarea cu care m'am adresat către d-voastră în numele scumpei noastre națiuni, v-ați prezentat într'un număr așa de mare, dovadă de sentimentul d-voastră de datorie și solidaritate națională, și dovadă, că națiunea noastră are fi credincioși, la care se poate adresa când cer interesele mari ale națiunii, pe care le vedem acum, ca în trecut, identice eu interesele mari ale tronului și ale monarhiei întregi. Cu aceste vă salut și vă invit a dezbate obiectele dela ordinea zilei.

Se face constatarea celor prezenți. Răspund la apelul nominal dintre membrii comitetului următorii: Dr. Teodor Mihali, Dr. Vasile Lucaciu, Nicolae Ivan, Dr. Iuliu Maniu, Dr. Ștefan C. Pop, Dr. Valer Brănișce, Dr. Nicolae Vecerdea, protopresbiterul Vasile Damian, Dr. Nicolae Comșa, Dr. Nicolae Șerban, Roman Ciorgariu, Dr. George Popovici (Lugoși), Dr. Aurel Cozma, Constantin Lucaciu, Dr. Romul Boila, Dr. Cornel Iancu, Dr. Caius Brediceanu, Vasile Goldiș, Dr. V. Bontescu, Octavian Goga, Dr. I. Erdélyi, Dr. Aurel Lăzar, Dr. Iustin Marșiev, Dr. Ioan Nedelcu, Dr. N. Oprean, Dr. Ștefan Petrovici, Emanoil Urgureanu, Dr. A. Vaide, Dr. R. Velciu, Dr. Ștefan Morariu și Dr. Aurel Gelozda.

Mai sunt apoi de față și următorii bărbați de încredere, invitați anume la ședință: Dr. Iuliu Coste (Clacova), Dr. Lucian Georgevici (Recas), Dr. Coriolan Pap (Orade), Dr. C. Popovici (Orade), Dr. A. Valean (Lugos), Dr. G. Gârda (Făget), Dr. P. Barbu (Caransebeș), Dr. Alex. Morariu (Caransebeș), Dr. I. Cigărean (Oravita), Dr. Samuil Vladone (Bozovici), Dr. Liviu Ghilezan (Mogoș), Dr. Alex. Dobosi (Sătmăr), Vasile Mica, Ladislau Gyarkó, Dr. George Pop, Dr. Mihai Popovici (Viena), Dr. Al. Halița, Dr. Vasile Pahone (Bistrița), Dr. Sever Dan (Cluj), Ioan Pop (Morlac), Dr. Eugen Bran (Morlac), Dr. Eugen Bran (Teaca), Dr. Andrei Pop (Huiedin), Dr. Zosim Chirtop (Câmpeni), Emil Cormoș Alexandrescu (M. Ogoheiu), Dr. Laurențiu Pop (Abrud), Dr. Ioan Harșe, Dr. Ioan Lupăș (Sălăște), Dr. Lucian Borcea, Dr. Onisifor Ghibu (Sibiu), Dr. Octavian Vasu (Făgăraș), Francisc Hossu Longin (Deva), Dr. Victor Deleu (Simleu), Dr. Ilie Mariș, Dr. Dionisie Roman (Medias), Dr. Aurel Nilvan (Salășu), Ioan Pepa (Buziaș), Dr. Teodor Pap (Hălmașiu), Andrei Ghidiu (Caransebeș), Gh. Popp (Poiana Sărată), Sebastian Bornemisa (Orăștie), Andrei Cosma (Șmleu).

După constatarea celor prezenți președintele încredințează ducerea procesului verbal d-lor Dr. Vasile Lucaciu și Dr. Romul Boila.

Notarul comitetului Dr. Romul Boila citește protocolul ședinței ultime a comitetului. Cu mici observări procesul verbal se verifică.

Urmează acum la ordinea zilei chestia tratativelor. Cuvântul îl ia mai întâi Dr. Valeriu Brănișce, care într'un expozeu lung, obiectiv și documentat, expune istoricul și întreg materialul tratativelor.

Dl. Brănișce a vorbit timp de aproape trei ore. A arătat cum s-au urmat corvo-biri cu contele Tisza și mai înainte, și a raportat amănunțit despre tratativele din timpul din urmă. A citit procesele verbale încheiate în cursul tratativelor. A comunicat apoi hotărârile luate de comitet cu ocaziunea ultimei întruniri și a spus pe larg discuțiunile pe cari le-a avut comisiunea de trei cu contele Tisza după întrunirea comitetului.

Dl. Brănișce s'a mărginit a face o expunere cronologică și obiectivă a tratativelor, fără a face propuneri și critici, și pentru faptul, ca acei membri ai partidului, cari nu le cunoșteau de mai înainte, să ia notă de întreg materialul.

După expozeul dlui Dr. V. Brănișce, care a fost urmărit cu o deosebită atenție, ședința s'a întrerupt la orele 2 p. m.

La orele 4 d. a. ședința s'a redeschis. Dl. Dr. Iuliu Maniu a făcut un lung referat politic asupra tratativelor cu contele Tisza, supunând unei critici documentate întreg materialul tratativelor. Terminând dl. Dr. Maniu clasicul său expozeu, care a ținut timp de peste 2 ore încordată atențiunea celor prezenți, adunarea a făcut distincțiunii noastre frunțaș ovațiuni îndelungate și călduroase.

A urmat la cuvânt dl. Vasile Goldiș, care, după câteva cuvinte introductive, în cari s'a provocat la expunerile dlui Dr. Maniu, cari fac de prisos orice alt comentariu, a prezentat proiectul de rezoluție, prin care propunerile contelui Tisza au fost respinse.

În mijlocul aplauzelor, cari au însoțit citirea rezoluțiunii, s'a ridicat protopopul Sălăștei, dl. Dr. I. Lupăș, care constată cu satisfacție, că rapoartele de până aci au lămurit chestiunea din toate punctele de vedere, în consecință nu mai e nevoie să se ceară nouă lămuriri. Având apoi în vedere, că proiectul de rezoluție elaborat de comisiunea de zece, corespunde întru toate situației politice, cum și părerii Românilor asupra tratativelor cu contele Ștefan Tisza, și a rezultatului acestora, propune, ca proiectul de rezoluție să fie aprobat cu unanimitate și fără modificare.

Fiind timpul înaintat luarea hotărârii se amână pe ziua următoare, Mercuri, când ședința s'a deschis la orele 10, și rezoluțiunea a fost votată cu unanimitate, dresându-se numai decât și procesul verbal convenit. Comisiunea de trei a lăsat apoi rezoluțiunea contelui Tisza, la orele 11 și jumătate, în palatul parlamentului, și venind îndărăt a raportat comitetului despre împlinirea acestei misiuni cu care a fost încredințată din partea comitetului, iar comitetul s'a ocupat cu chestii de altă natură. În restul ședinței. Astfel a decis, că dacă ar deveni vacant cercul electoral al Lugojului, prin așezarea actualului deputat într-o funcție înaltă, cum e vorba, partidul național să pună un candidat propriu în acest cerc românesc. S'au luat hotărâri și cu privire la dezvoltarea unei activități mai sistematice din partea partidului.

Mercuri seara cei mai mulți dintre cei ce au participat la aceasta mică conferință națională, au plecat din Budapesta spre casă.

Dela Hunedoara.

Frumoase porniri culturale.

Glăsurii vremii a chemat și pe intelectualii vâștii noastre românești din Hunedoara ca să se învoieze la acțiunea de descriere culturală, și din munca frământată a trecutului nostru, din paginile colbuite ale vremilor apuse, pagini ale călăuzite de acei vizitatori, cari au crezut, *au îndrăznit a crede*, în viitorul acestui neam viguros, — să tragă concluziile potrivite zilelor noastre.

În această frumoasă horă culturală s'au angajat toți ai noștri, cari sunt cuprinși de dragostea cărții românești.

Despărțământul Hunedoara al Asociațiunii, dela înființarea lui (acum 4 ani) și până acum, a desvoltat o muncă fără reclamă, dar nu fără folos.

S'au ținut multe prelegeri practice în comunele din jur, iar în centru seratele literare își din lanțul frumos, arătând — prin variația lor — căștigul convenit.

În cele 5 Dumineci consecutive s'au tratat următoarele teme: *Vasile C. Osvada*: Literatura noastră mai nouă (Găga, Iosif și Chendi). *Maria Dima*: Poezii cetite din Alexandri. *Nicolae Macrea*: Vieța și faptele lui Șșguna. *Constantin Dima*: Poezia populară. *Dr. George Dubleșiu*: Începutul literaturii noastre. *Dr. Ioan Popoviciu*: Vasile

Alexandri. *Virgil Comșa*: Domnițele române, Femenismul. *Maria Dima*: Replica la „Femenismul”. *Dr. Emil Boeriu*: Mihail Eminescu. *George Rain*, preot, Nădăștia inf.: Credința noastră. *Dșoara Mărioara Dăncila* (Mănierău): Monolog și declamări. *Dșoara Emil a Ciora* (Mănierău): Schițe din „Luceafărul”. *Dșoara Silvia Dubleșiu*: Monolog. *Dnii Maxim Crăciun, Dumitru Fleșariu, Iuliu Ilinciu și Nic. Țintea*: Anecdote din Speranță.

Pe aceia, cari se vor mai înrola la această muncă culturală, îi vom reamăra într-o proximă cronică.

Notz, că materialul anunțat pentru seratele literare frumoase, e foarte frumos și variat, așa că ștopul cel următor îl vom și ajunge. M.—

NOUȚĂȚI.

Parastas pentru Gozșdu. Eri, Duminecă, după terminarea sfinteii liturgii, s'a celebrat în catedrala din Sibiu un parastas solemn întru odihna sufletului și eternizarea memoriei marelui fiu al bisericii și binefăcător al neamului, *Emanuil Gozșdu*. A pontificat Escelența Sa, Inaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit *Ioan Meșianu*, asistat de P. C. Sa, Arhimandritul *Dr. Ilarion Pușcariu*, vicariu arhiepiscopal, de domnii asesori consistoriali *Mateiu Voileanu* și *Lazar Triteanu*, de prof. sem. *A. Popoviciu* și de diaconul *Dr. I. Costea*. Escelența Sa a rostit la finea parastasului o frumoasă cuvântare, arătând în ea cine a fost *Emanuil Gozșdu* și ce a făcut el, pentru a-și asigura nemurirea pentru toate timpurile.

Un nou ziar românesc. Numărul zărelor românești din Bucovina a crescut cu unul. Cu începere din 15 c. s. n. apare în orașul Câmpulung un nou organ politic independent, editat de dl. Dr. A. Comoșan. Scopul acestui ziar este propagarea ideii unitare a tuturor elementelor românești. Numele său este *Gazeta Română*, costă 5 cor. pe an. Apare odată pe lună.

Restituire. Din Budapesta se anunță, că guvernul plănuiește restituirea modalității de alegere la scaunul vacant al patriarhului sârbesc, în conformitate cu uzul dela 1871. Pentru locul de patriarh se menționează în cercurile bisericești ale sârbilor următorii trei candidați: episcopii Letic, Gruici și Zubcivici.

Teatru național. Cheltuielile noului teatru național unguresc din capitală se vor urea la suma considerabilă de peste patru milioane de coroane. După aprobarea planurilor de clădire din partea consiliului comunal, se vor începe îndată lucrările de zidire.

Limbile albaneze și ofiterii noștri. Ministrul de război a dispus să se înființeze pe seama ofiterilor un curs, în care au să fie propuse limbile obișnuite în Albania. Cursul va dura trei luni, iar ofiterii vor studia nu numai elementele fundamentale ale dialectelor albaneze, ci și raporturile geografice și etnografice din noua țară. La curs se vor admite douăzeci de ascultători, anunțați de bună voe. Profesor le va fi doctorul *Pekmedji* dela academia orientală din Viena.

Lipsă de lucrători. Vicecomitele din Sătmăr a raportat ministrului despre emigrările sătmărene. Din raport se vede, că n'a fost nici o lună în anul 1913, în care să nuse ceară 1500—2000 pașapoarte pe sama celor ce doreau să-și părăsească țara. Unele ținuturi, în urma raporturilor triste economice, s'au despoporat atât de mult, încât apropiindu-se lucrările de primăvară, se va simți cea mai mare lipsă de brațe muncitoare.

Târg mare se va ținea în Abrud. Duminecă și Luni, în 1 și 2 Martie 1914, și anume: târg de vite în ziua primă, și târg de mărfuri în zilele amândouă.

Dela Petroșeni la Mișcolț. În cercurile conducătoare ale comitatului Hunedoara se vorbește despre clădirea unei importante linii ferate, care să mijlocească o comunicație directă între Mișcolț și Petroșeni. Mișcolțul cum se știe are ținuturi bogate în grâu, iar valea Jiului are belșug de cărbuni. Liniă ferată plecând dela Mișcolț ar trece peste Dobrișin, Oradea-mare, Hălmaș, Brad, Deva, și Piski la Petroșeni. Liniă nouă s'ar construi numai între Vașcău, Brad și Deva.

Calatoria împăratului. Conform unei știri oficiale, împăratul german Wilhelm are să plece în primăvară la insula Corfu. Împăratul va petrece 40 de zile în Grecia. În Apriele va călători la Atena pe timpul festivităților, ce se vor ținea la căsătoria prințului moștenitor grecesc George cu principesa română Elisabeta.

Impotriva temniței din Aiud. O persoană, care și-a terminat pedeapsa în temnița Aiudului, a denunțat ministrului de justiție felul de tratament, de care se împărtășesc deținuții numitului așezământ. Cei arestați se zice că înmănzesc zile întregi, bolnavii nu sunt îngrijiți; iar cei ce sufer de boale infecțioase, nu sunt izolați de cei sănătoși. Afară de aceasta, în anul trecut când 2 prizonieri au încercat să evadeze, păzitorii i-au bătut cu patul puștei, de i-au sângerat.

În folosul săracilor. Romanțierul polon *Eric Sienkiewicz*, care trăiește în Varșovia, a dăruit douăzeci și cinci de mii coroane pentru alinarea mizeriei, ce domnește în populațiunea săracă din Galizia.

D'ale telegrafiei fără fir. Stăpânirea franceză pregătește o lege, prin care numai statul va fi îndreptățit să expedieze radiotelegrame. Aparat pentru primirea depeșelor poate să-și țină ori și cine, dacă obține învoirea autorităților, și dacă plătește o taxă oarecare. Măsurile ce se intenționează, sunt motivate cu împrejurarea că numeroși spioni și-au construit stațiuni electrice, cu ajutorul cărora prind telegramele cifrate ce se trimit din turnul Eiffel.

Timeo Danaos... Principele Victor Napoleon a trimis, cu prilejul nașterii fiului său, zece mii de franci pentru a se distribui săracilor din Paris. În considerare că distribuția a întârziat, ziarele bonapartiste au scris, că în urma stăruinții ministrului de interne guvernul francez a refuzat darul. Știrea aceasta este acum desmintită din partea locurilor competente, care declară că cele zece mii de franci au fost primite pentru săracii Parisului, însă distribuția s'a amânat pe câva timp, căci dacă se facea îndată după nașterea tinerului principe, faptul ar fi avut și o înrăurire politică. Astfel Parisul republican ia aceeași atitudine în fața pretendenților de tron, ca și troienii în fața darului grecesc de odinioară: *Timeo Danaos...*

La fondul Aurel Vlaicu pentru ajutoarea tinerilor meseriași cu scop de înmulțirea cunoștințelor în străinătate, au mai dăruit: Ioan Roman, paroh (Tălmăcel), soția sa Iustina n. Piso și fiul lor Ionel, cor. 1; Dumitru Ghibu, arăndaș (Cenada), soția sa Ana și copiii lor Ana, Cornelia, Dumitru, Lucian și Octavian, 50 bani; Ioan Căndea, protopresbiter (Avrig), 60 bani; Anastasiu Beșu, dirigentul succursalei „Albina” din Dicioșanmărtin, soția sa Valeria și copiii-lor Traian, Valer și Eugenie, cor. 2; Ilie Cojocariu, întreprinzător de zidiri (Roșia săs.), cor. 1, și sodalii din atelierul său: Nicolae Sărăteanu și Nicolae Stoica, bădași și Friedrich Nöschner, măsur fiecare câte 40 bani. Starea fondului cor. 318-67. Pentru primos, aduce calde mulțumiri, în numele „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”: Victor Tordășianu, prezident.

Teatru.

(x) Sâmbătă s'a reluat o piesă, care de mulți ani nu s'a mai jucat în teatrul Sibului.

Este *Mica Dorrit*, comedie în 3 acte lucrată de Franz Schöthan după celebrul romancier englez Dickens (1812—1870).

Ideea de a prelucra un roman și a-l schimba în piesă dramatică, n'a prea fost până acum nicăiri norocoasă. Acțiunea, vrând nevrând, mereu se intrerupe; povestirile pe scenă sunt obositoare; dese incidente neesențiale nu lămuresc, ci încurcă mersul întâmplării principale: Defectele acestea bat la ochi și în comedia *Mica Dorrit* a lui Schöthan.

Eroii romanului lui Dickens, prin aventurile lor neobișnuite, înfățișăți în mediul unor acumite moravuri, fac cu totul altă impresie citind-o. Aduși în fața rampei se prezintă, aproape toți, ca niște figuri decolorate.

Din marea mulțime a persoanelor, ocupate în *Mica Dorrit*, însemnăm pe dșoara *Holm*, în rolul fetei naive, și pe dl. *Thiele*, ca bătrânul Dorrit.

Acești doi actori au avut roluri întru câva mai răsăriți și, prin jocul lor iscusit, au susținut piesa, producând publicului delicioase momente.

Luni în 23 Februarie: *Când bărbații înșală*, farsă muzicală în 3 acte.

Marți în 24 Februarie: *Secră parisi-ană*, trei piese în câte un act. Începutul la 7 ore.

Nr. 61/1914 prot. (395) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a II-a **Șuramare**, din protopresbiteratul Sibiului, devenită vacantă prin repausarea parohului Nicolau Oprea se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele cu întregirea prescripă dela stat sunt conform datelor din coala B.

Reflecții la acest post își vor trimite concursurile cu observarea prescripărilor regulamentare subsemnatului oficiu și se vor prezenta cu prealabilă încuviințare în vre-o Duminecă sau sârbătoare în termenul indicat și în comună spre a cânta, predica, eventual liturghisi.

Sibiu, în 29 Ianuarie 1914.

Oficiul protopresbiterat gr.-ort. al tracului Sibiului în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Nr. 163/1914 (396) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia **Sânbenedic**, pe baza Ordinului Prea-venerabilului Consistoriu arhidiecezan Nr. 626 B. din 21 Ianuarie a. c. se scrie concurs a (IV) patra oară, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post

sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post au să și aștearnă cererile concursuale instruite conform normelor din vigoare în termenul sus-indicat subsemnatului oficiu protopresbiterat, având a se prezenta pe lângă restricțiunile regulamentare în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a cânta, predica și oficia.

Cetatea-de-baltă, 30 Ianuarie 1914.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tracului Târnavă.

Nicolae Todoran
protopresbiter.

Nr. 80/1914. (397) 1-3

Concurs repetit.

Să scrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Telegraful Român” pentru ocuparea:

1. a postului de paroh din parohia de clasa a II-a **Bărești** cu fiile **Dumești** și **Luncșoara**, a cărei venite sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei preoțești. Se observă că în lipsa de concurenți cu calificatiune de clasa a II se admit și concurenți cu calificatiune, pentru parohii de clasa III a, conform concludu'ui sinodului arhidiecezan Nr. 82/1910.

2. a postului de capelan din parohia de clasa a III-a **Godnești** cu fiile **Brașeu** și **Petrești**, pe lângă neputinciosul paroh **Alexandru Crișan** a cărei venite sunt cele fasonate în coala B.

Capelanul va beneficia la jumătate din toate venitele acestei parohii.

Dela concurenți se recere să și înainteze rugările în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiterat și cu prealabilă încuviințare au a se prezenta în parohie, pentru a fi cunoscuți de popor, cum și de a cânta, predica și eventual a servi sfta liturghie în biserică, în vre-o Duminecă ori sârbătoare.

Iliia, la 31 Ianuarie 1914.

Oficiul protopresbiterat.

Z. Mureșan
protopresbiter.

Nr. 335/1914. (398) 1-1

Licitațiune publică.

Comuna politică **Felșărpás** dă în arândă pe calea licitațiunei publice casa de cărcimă constatătoare din un local de cărcimă, unul de boltă și două odăi de locuit în **3 Martie 1914** la 10 ore a. m. pe timp de 3 ani și 8 luni începând din 1 Maiu 1914 până în 31 Decembrie 1917 în cancelaria comunală din **Felșărpás**.

Prețul strigării 1000 coroane. Vadiu 10%.

Condițiunile mai detaliate sunt expuse spre vedere publică în cancelaria notarială din **Strežakerczisor** și se pot vedea în timpul orelor oficioase.

Felșărpás, în 10 Februarie 1914.

Primăria comunală.

Răceala și tusa.

Fiecare știe, cât este de greu să scapi de răceală și tusa. În astfel de cazuri este de recomandat Emulsiunea Scott și să întrebuințezi continuativ, până se simte omul iarăși sănătos și înărit. Efectul bun al Emulsiunii Scott se vede din alinarea tusei și din progresul în spre bine. Unii au suferit ani întregi de tusa și urmării a recelii și prin întrebuințarea Emulsiunii Scott și au câștigat puteri nouă și dragoste de viață.

Emulsiunea Scott este așa de gustoasă și se mistue așa de ușor, că atât copii, cât și cei mari o iau bucurosi.

Prețul unei sticle originale este 2 cor. 50 fil. Trimiteți în marce postale 50 fil. la Scott et Bowne Viena VII. cu provocare la acest ziar și veți primi printre o apotecă o sticlă de probă.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiu:**

Frumoasa din Nor

și alte povești

de **E. Hodoș.**

Prețul 2.50 cor. + porto 20 bani.

„ALBINA”

institut de credit și economii, societate pe acții în Sibiu.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai Institutului de credit și de economii „ALBINA”, sunt invitați prin aceasta în virtutea §-lui 20 din statutele societății la

a XLI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Sibiu, **Sâmbătă în 21 Martie 1914 st. n., la orele 10 a. m.,** în sala festivă a Muzeului «Asociațiunii» cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. **Bilanțul anului de gestiune 1913 și raportul comitetului de supraveghiere.**
2. **Distribuirea profitului net realizat conform bilanțului.**
3. **Distribuirea sumei destinate pentru scopuri culturale și de binefacere.**
4. **Fixarea prețului marcelor de prezență pentru anul curent.**
5. **Alegerea a 3 membrii în consiliul de administrațiune.**
6. **Propunerea direcțiunei relativ la augmentarea statutelor fondului de pensuni pentru funcționarii institutului.**
7. **Autorizarea direcț. pentru a face eventualele schimbări reclamate de tribunal.**

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală, în persoană, sau prin plenipotenți, în conformitate cu §§-ii 23, 24 și 25 din statutele societății, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel mult până **Mercuri în 18 Martie a. c. st. n. la 6 ore p. m.** la cassa centralei noastre în Sibiu, a filialelor din **Brașov, Bozovici, Elisabetopole, Lugoj, Marosvásárhely și Mediaș, sau a agenților din D.-Sânmărtin, Orșova, Sânnicolaul-mare și Șeica-mare.**

Depunerea acțiunilor, respective a plenipotențelor spre scopul indicat se poate face și la institutele: «**Ardeleana**» în Orăștie; «**Agriola**» în Sebeșul-săsese; «**Auraria**» în Abrud; «**Bihoreana**» în Oradea-mare; «**Boșșana**» în Boșșa-montană; «**Doina**» în Câmpeni; «**Furnica**» în Făgăraș; «**Lipovana**» în Lipova; «**Mureșana**» în Reghinul-săsese; «**Oraviana**» în Oravița; «**Patria**» în Blaj; «**Sebeșana**» în Sebeșul-săsese; «**Silvania**» în Șimleu; «**Târnavăna**» în Sighișoara; «**Timișana**» în Timișoara; «**Victoria**» în Arad și «**Cassa de păstrare în Mercurea** și în Săliște, în acest caz însă cel mult până **Sâmbătă în 14 Martie a. c. st. n.**

Sibiu, 17 Februarie 1914.

Direcțiunea.

(402) 1-1

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet de supraveghiere examinând conturile «Bilanț» și «Profit și Pierdere» pro 1913 ale institutului de credit și de economii «Albina», am aflat singuraticile poziții în consonanță numerică cu cărțile principale și extrasele din cărțile auxiliare.

La finea anului am scontrat cassa, efectele și alte valori și le-am aflat în consonanță cu registrele institutului purtate exact.

Redactor responsabil **Teodor V. Păcățian.****ACTIVE. CONTUL BILANȚULUI CU 31 DECEMBRIE 1913.**

	K	f		K	f
Cassa în numărar	247,047	75	Capital societar	6.000,000	—
Monete	14.479	35	Fond general de rezervă	1.000,000	—
Cambii de bancă	19.072,201	64	„ de garanție al scrisurilor fonciare	560,000	—
Credite camb. cu acop. hip.	9.354,534	86	Fond special de rezervă	3,160	32
Impr. hip. în scrisuri fonciare	12.703,560	05	Fond de pensuni	860,658	—
Impr. hipotecare în numărar	420,555	65	Depozite spre fructificare	—	2.423,818
Credite de cont-curent	7.656,877	98	Fondul «Parteniu Cosma»	—	47,613
Credite personale	1.304,084	19	Scrisuri fonciare cu 5% în fișuri în circulație	466,000	—
Avansuri pe efecte publice	37,119	50	Scrisuri fonciare cu 5% în coroane în circulație	8.228,000	—
Cassele institutului, realități dela Brașov și div. realități de vânzare	932,365	73	Scrisuri fonciare cu 4 1/2% coroane în circulație	2.312,000	—
Efecte publice	3.498,091	—	Scrisuri fonciare eșite la sorți în circulație	—	11.006,000
Acțiuni dela diverse bănci	314,000	—	Cambii de bancă reescomptate	—	8.025,214
Efectele fond. de garanție al scris. fonciare	562,029	—	Diverse conturi creditoare	—	4.786,935
Efectele fond. de pensuni al funcț. institut.	314,270	—	Dividendă neridicată	—	2,260
Interese transitoare de efecte	49,516	33	Interese anticipate pro 1914	—	330,902
Mobilier amortizat	—	—	Interese transitoare de scris. fonciare	—	159,186
Debitori	6,626	07	Profit net	—	703,627
Interese transitoare restante	53,392	40			
	56.540,751	50			56.540,751

DEBIT. CONTUL PROFIT ȘI PERDERE.

	K	f		K	f
Interese:			Interese:		
pentru depoz. spre fructificare	1.152,337	30	dela cambii de bancă	1.089,960	81
„ scrisuri fonciare	540,578	98	„ cred. camb. cu acop. hip.	601,951	74
„ impr. luate pe efecte	161,287	12	„ imprumuturi hipotecare	724,132	95
Spese:			„ credite de cont-curent	331,169	79
Salare	285,960	63	„ efecte publice	190,989	18
Bani de cuartir	55,665	—	„ credite personale	121,706	52
Imprim., registre, porto, diver.	45,897	74	„ avans pe efecte	2,638	73
Marce de prezență	7,236	—	„ capital societar	24,064	18
Contribuțiune:			Provizioni	—	30,952
directă	72,166	11	Chirii	—	19,196
10% dela interese de depozit	115,233	73	Profit la monete	—	3,226
Profit net	703,627	62			
	3.139,990	23			3.139,990

Sibiu, la 31 Decembrie 1913.

Cosma m. p., director executiv.

DIRECȚIUNEA:

Iosif Lissai m. p., contabil-șef.

A. Lebu m. p. St. Stroia m. p. Bârșeanu m. p. Dr. E. Roșca m. p. G. Dima m. p.
Dr. I. Mihu m. p. Traila m. p. Dr. Comșa m. p. Dr. I. Beu m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Sibiu, 14 Februarie 1914.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

M. Voileanu m. p. Dr. V. Bologna m. p. E. Verzariu m. p. Ioan Henteș m. p. Victor Finciu m. p.

Referitor la împărțirea profitului net de Cor. 703,627.62 ne alăturăm propunerii direcțiunii și o recomandăm spre primire.
Vă rugăm deci, ca aprobând bilanțul pe 1913, să dați atât direcțiunii, cât și comitetului subscris absolutul pentru gestiunea lor pe anul 1913.

Sibiu, 14 Februarie 1914.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Mateiu Voileanu m. p., prezid. Emil Verzariu m. p. Dr. Vasile Bologna m. p.
V. Finciu m. p. Ioan Henteș m. p.